

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E**

22 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Gulua Vahtang XXX născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 03.07.2017 pînă la 23.08.2017;

Instanța de apel de la 10.11.2017 pînă la 13.12.2017;

Instanța de recurs de la 14.03.2018 pînă la 22.05.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 23 august 2017, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Gulua Vahtang a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal și condamnat la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani, dacă, în perioada de probațiune, Gulua Vahtang nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a dispus încasarea din contul lui Gulua Vahtang în beneficiul părții vătămate Mustață Maria, suma de 395 755 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, și suma de 10 000 lei cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința de condamnare, instanța de fond a constatat că, inculpatul Gulua Vahtang, în perioada 10.05.2017-30.05.2017, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, aflîndu-se în apartamentul nr. XX situat pe XXX, mun. XXX, tainic a sustras mijloace bănești în sumă de 17 700 euro, care conform ratei oficiale de schimb valutar BNM constituie suma de 362 526 lei, și 1800 dolari SUA, care conform ratei oficiale de schimb valutar BNM constituie suma de 33 229 lei, după care cu bunurile sustrase a părăsit locul comiterii infracțiunii, însușind banii prin ce i-a cauzat părții vătămate Mustață Maria o pagubă materială în sumă totală de 395 755 lei ceia ce constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, instanța de fond a constatat că prin acțiunile sale, Gulua Vahtang XXX comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (5) Cod penal, individualizată prin „furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari”.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, procurorul a declarat apel, conform căruia a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Gulua Vahtang să fie condamnat în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, la închisoare pe un termen de 7 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, acuzatorul de stat a solicitat încasarea din contul inculpatului Gulua Vahtang a cheltuielilor judiciare în sumă de 4 200 lei, cheltuielile suportate de către stat la efectuarea expertizei nr. 3460 din 28.06.2017.

În motivarea cererii de apel a menționat că, instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpatului Gulua Vahtang în baza art. 186 alin.(5) Cod penal, însă, a considerat că pedeapsa aplicată este prea blândă. Astfel, cauza penală a fost examinată în procedură specială conform art. 364¹ Cod de procedură penală al RM, la stabilirea pedepsei instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului, prin urmare eronat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal. De către instanța de judecată nu au fost constatate careva circumstanțe care ar permite de a considera că inculpatul va putea fi reeducat și corectat nefiind izolat de societate. Inculpatul a comis o infracțiune gravă, a cauzat părții vătămate un prejudiciu în proporții deosebit de mari și nu a întreprins măsuri de recuperare a prejudiciului

Procurorul a considerat că corijarea și reeducarea inculpatului nu poate avea loc, decît prin izolare de societate, or, pedeapsa stabilită inculpatului Gulua Vahtang este neîntemeiată și individualizată contrar prevederilor art. 61 Cod penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și din partea altor persoane.

Referitor la cheltuielile suportate de către stat la efectuarea expertizei nr. 3460 din 28.06.2017, în sumă de 4 200 lei, în sentință, instanța de judecată nu s-a expus asupra acestora.

3.1. Nefiind de acord cu sentința prime instanțe, partea vătămată Musteață Maria a declarat apel, conform căruia a solicitat casarea acesteia, în partea ce ține de admiterea parțială a acțiunii civile, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral și să se dispună încasarea de la Gulua Vahtang în beneficiul părții civile a prejudiciului material în sumă de 17 700 Euro și 1 800 dolari SUA, echivalentul în lei, conform ratei BNM la momentul restituirii prejudiciului, precum și a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei.

În susținerea apelului, partea vătămată a indicat că nu este de acord cu sentința instanței de fond în partea ce ține de latura civilă a acesteia, pe motiv că nu s-a admis integral prejudiciul moral cauzat prin infracțiune. Susține că a evaluat prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei, din motiv că consecințele acțiunilor criminale ale inculpatului se resimt pînă în prezent, mijloacele financiare sustrase nu le poate valorifica, ceea ce creează impedimente în realizarea diferitor planuri de business și comerț.

În ceea ce privește prejudiciul material cauzat prin infracțiune, consideră că instanța de fond urma să oblige inculpatul să restituie suma de bani sustrasă în valută, adică sumă de 17 700 Euro și 1 800 dolari SUA, conform cursului valutar al BNM, la data restituirii propriu-zise a banilor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procuror și partea vătămată Musteață Maria, cu menținerea sentinței primei instanțe.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, soluția instanței de fond, privind vinovăția inculpatului Gulua Vahtang, este pe deplin justificată, or, verificînd din oficiu la acest capitol sentința pronunțată, instanța de apel consideră că vina inculpatului Gulua Vahtang de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, *furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*”, este dovedită integral prin probele administrate și cercetate conform art. 101 Cod de procedură penală.

Urmează a se reține că, sentința instanței de fond la capitolul încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, nu a fost contestată de către procuror și partea vătămată.

La capitolul numirii pedepsei inculpatului Gulua Vahtang, instanța de apel a considerat concluzia instanței de fond corespunzătoare stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale.

Așadar, la adoptarea sentinței, individualizînd pedeapsa, instanța de apel a notat că instanța de fond a respectat prevederile art. 96, art. 385 alin. (1) și art. 394 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței care sînt circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

În continuare, la aplicarea pedepsei, instanța de apel a reținut că în temeiul art. 75 alin. (1) Cod penal, „persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia”.

Potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de norma sus citată, instanța de fond a stabilit pedeapsa echitabilă în limitele fixate de norma art. 186 alin. (5) Cod penal, care prevede pedeapsa pentru infracțiunea săvîrșită cu închisoare de la 7 la 12 ani.

Instanța de apel a reținut că lipsesc careva împrejurări care ar genera aplicarea față de inculpatul a unei pedepse mai aspre, fără suspendarea condiționată a executării pedepsei, așa cum pledează acuzatorul de stat, or, infracțiunea comisă de către inculpatul Gulua Vahtang se califică ca fiind una gravă, totodată urmează a fi reținut că inculpatul în cadrul urmăririi penale cît și a cercetării judecătorești a recunoscut vinovăția incriminată și s-a căit sincer de cele comise.

Astfel, instanța de apel a considerat că nu poate fi aplicată față de inculpat o pedeapsă mai aspră așa cum consideră procurorul, această solicitare nefiind întemeiată, reieșind din faptul că inculpatul Gulua Vahtang anterior nu a fost atras la răspundere penală, este angajat în cîmpul muncii și se caracterizează pozitiv la locul de muncă.

Subsidiar, instanța de apel a reținut că în contextul normei art. 76 alin. (1) Cod penal, în calitate de circumstanță care atenuează pedeapsa penală se identifică depunerea autodenunțului de către inculpatul Gulua Vahtang, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și căința sinceră, acestea circumstanțe fiind luate în

considerație la numirea pedepsei și a generat aplicarea unei pedepsei în formă de închisoare, cu suspendarea executării pedepsei.

Solicitarea apelantului privind numirea pedepsei sub formă de închisoare fără suspendarea executării pedepsei, este neîntemeiată și datorită faptului că nu s-au constatat și careva circumstanțe care ar agrava pedeapsa penală în temeiul art. 77 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a notat că este neîntemeiată cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare compuse de suma de 4 200 de lei, pentru efectuarea raportului de expertiză dactiloscopică nr.3460 din 28.06.2017.

Instanța de apel a reținut că conform art. 221 alin. (4) Cod de procedură penală, „procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice”.

Așa dar, reieșind din norma precitată, instanța de apel a notat că procurorul nu a formulat și înaintat conform normei menționate supra, o acțiune civilă în cadrul procesului penal, formulând cerințele corespunzătoare, limitându-se la invocarea circumstanțelor privind cheltuielile pentru efectuarea raportului de expertiză dactiloscopică nr. 3460 din 28.06.2017

În acest sens, instanța de apel reține că conform art. 143 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, „expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea altor cazuri cînd prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.”

Iar conform prevederilor 143 alin. (2) Cod de procedură penală, „plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”.

Totodată, conform art. 227 Cod de procedură penală „ (1) Cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. (2) Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. (3) Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.”

Sub acest aspect, instanța de apel a menționat că cheltuielile pentru efectuarea expertizei dactiloscopice, nu pot fi dispuse spre încasare din contul inculpatului Gulua Vahtang, de vreme ce norma de drept prevede clar și explicit că acestea se compensează din contul mijloacelor bugetului de stat, astfel fiind inadmisibilă încasarea cheltuielilor vizate din contul inculpatului.

În situația descrisă, instanța de apel a reținut că cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în cazul nemijlocit, nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente și suportate anume de către stat, motiv pentru care cerințele procurorului la acest capitol sunt pasibile respingerii.

De continuare, instanța de apel a constatat că partea vătămată Musteață Maria a înaintat în cadrul cercetării judecătorești o acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea din contul inculpatului Gulua Vahtang, a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, care constă din suma de 395 755 lei, și a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei, dar și a cheltuielilor de judecată legate de asistență juridică.

În acest sens, instanța de apel a considerat corectă soluția instanței de fond la capitolul admiterii acțiunii civile în partea încasării prejudiciului material, astfel că conform art. 219 - art. 221 și art. 225 Cod de procedură penală, instanța de fond just a conchis că suma solicitată de către partea vătămată Musteață Maria Simion, în calitate de recuperare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, este probată pe deplin.

În acest sens, instanța de apel a reținut că sunt nefondate afirmațiile părții vătămate cu privire la faptul că instanța de fond urma să oblige inculpatul să restituie suma de bani sustrasă în valută, adică sumă de 17 700 Euro și 1 800 dolari SUA, conform cursului valutar al BNM, la data restituirii propriu-zise a banilor, or, potrivit acțiunii înaintate de însăși partea vătămată, se constată că aceasta a solicitat anume încasarea a sumei de 395 755 lei, dar nici de cum echivalentul acestei sume în euro și dolari. Mai mult ca atât, conform procesului-verbal al ședinței de judecată reiese că în cadrul cercetării judecătorești, partea vătămată la fel a solicitat încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune în mărime de 395 755 lei, prin urmare instanța de fond a dispus încasarea prejudiciului material solicitat de către partea vătămată în acțiune civilă.

Cît privește solicitările părții vătămate privind majorarea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel a notat că, consideră pe deplin justificată soluția instanței de fond privind încasarea din contul inculpatului Gulua Vahtang în beneficiul pătimatei Musteață Maria, a prejudiciului moral în cuantumul de 10 000 lei, astfel că în viziunea instanței de apel această sumă este pe deplin justificată, întemeiată și proporțională suferințelor morale suportate de către partea vătămată.

În circumstanțele vizate, instanța de apel a menționat și faptul că însuși recunoașterea inculpatului Gulua Vahtang vinovat de comiterea infracțiunii și nemijlocit sancționarea acestuia conform legii în vigoare, constituie un remediu și o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată Musteață Maria.

Referitor la cerința părții vătămate privind încasarea cheltuielilor de judecată suportată de acesta pe parcursul judecării cauzei penale, în acest context, instanța de apel remarcă că deși Musteață Maria a pretins încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, acesta nu a indicat nici în acțiune civilă, nici în ședința instanței de apel cuantumul exact al cheltuielilor suportate pentru serviciile prestate de către avocat, cât și probele ce confirmă cheltuielile date.

Referitor la declarațiile prezentate în ședința instanței de apel de către avocatul Potlog Victor în numele inculpatului Gulua Vahtang prin care se atestă că Bodiu Anjel se obligă să aștepte pe Gulua Vahtang cu datoria, precum și faptul că aceasta a primit de la Gulua Vahtang penalitatea de la împrumut, în acest sens, instanța de apel reține că acestea declarații nu au relevanță la învinuirea adusă lui Gulua Vahtang, or, deși prin încheierea judecătoreiei Chișinău sediul Buiucani din 21.08.2017 a fost pus sechestru asupra automobilului de model „Kia Ceed” cu n/î XBQ 967, ce aparține cu drept de proprietate lui Gulua Vahtang, automobilul în cauză constituie obiectul de gaj al contractului de împrumut încheiat între Bodiu Anjel și Gulua Vahtang, acestea circumstanțe nu pot fi apreciate drept atenuante pentru inculpat și relevă clarificarea

altor chestiuni și probleme de ordin juridic pe care le are inculpatul în raport cu alte părți.

Pe cale de consecință, instanța de apel a notat că cerințele acuzatorului de stat la capitolul pedepsei penale și cerințele părții vătămate la capitolul laturii civile, sunt lipsite de temeiuri de fapt și de drept, motiv pentru care actul judecătoresc pronunțat la caz este întemeiat și legal, urmînd a fi menținut în vigoare.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul invocă dezacordul cu individualizarea pedepsei aplicate inculpatului Gulua Vahtang, motivînd că instanța nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, infracțiunea se califică ca una gravă, inculpatul nu a întreprins careva acțiuni eficiente în vederea restituirii prejudiciului, or, în speță nejustificat s-a ajuns la concluzia stabilirii pedepsei nonprivative de libertate. Totodată, potrivit art. 227 alin. (2), 229 alin. (1) Cod penal, instanța urma să încaseze cheltuielile de judecată de la Gulua Vahtang.

5.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Victor Potlog în numele inculpatului Gulua Vahtang, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat prin care solicită respingerea acestuia, ca fiind nefondat, deoarece atât prima instanță, cât și instanța de apel au ajuns la concluzii corecte la stabilirea pedepsei nonprivative de libertate, ținînd cont de faptul că a recunoscut vina pe deplin, s-a căit sincer de cele comise, se caracterizează pozitiv la locul de trai.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, să caseze total sau parțial hotărîrea atacată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Din norma supra menționată rezultă că, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel și de fond, inclusiv și să le caseze parțial, în cazul constatării comiterii erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

Reieșind din dispoziția alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Din conținutul cererii de recurs se deduce temeiul prevăzut de pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Tot din conținutul recursului declarat, rezultă că autorul acestuia își exprimă dezacordul aplicării de către instanțele de fond a prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, stabilite inculpatului pentru infracțiunile săvârșite, adoptînd soluții eronate în acest sens, fără a pătrunde suficient în esența problemei de fapt și de drept, fără a fi elucidate obiectiv toate circumstanțele cauzei la individualizarea pedepsei inculpatului.

Analizînd hotărîrile judecătorești atacate sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, în prezenta speță, Colegiul penal consideră că, soluțiile

instanțelor de fond în latura stabilirii modului de executare a pedepsei sunt neîntemeiate, la adoptarea cărora nu s-a ținut cont în deplină măsură de dispoziția alin. (1) art. 75 Cod penal, ce prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs remarcă că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, Colegiul menționează, că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată, iar după caz, instanța este în drept de a aplica și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Prin urmare, termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește luând în considerație și de personalitatea inculpatului, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

În prezenta cauză supusă judecării, se atestă că inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, precum celei prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal.

Din conținutul părții descriptive a sentinței, la capitolul stabilirii tipului pedepsei inculpatului, prima instanță a menționat că a ținut cont de personalitatea inculpatului, care se caracterizează pozitiv și nu are antecedente penale, precum și de atitudinea acestuia față de cele săvârșite, stabilindu-i pedeapsă definitivă cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu închisoare pe termen de 5 ani, reieșind din termenul de pedeapsă stabilit pentru infracțiunea săvârșită, adică termen minim și respectiv mai aproape de limita minimă, prevăzute de sancțiunea normei penale imputate.

După efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilirea termenului pedepsei cu închisoare, instanțele de judecată urmează să continue operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, urmează a fi pusă în executare ori sub condiția personalității acestuia de a se corecta și resocializa se poate de concluzionat, că scopul pedepsei poate fi atins

prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe o perioadă de probațiune.

În speța dată, prima instanță, luând în considerație că inculpatul s-a căit sincer de cele săvârșite, a conștientizat gravitatea faptei comise, precum și a comportamentului inculpatului, a conchis că e necesar de a-i stabili pedeapsă cu aplicarea art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, concluzii susținute și de către instanța de apel.

Studiind minuțios lucrările dosarului, în raport cu concluziile instanțelor de fond, Colegiul penal lărgit consideră, că instanțele ierarhic inferioare, la adoptarea soluțiilor în partea stabilirii pedepsei inculpatului, nu au ținut cont de toate criteriile de individualizare a pedepsei și incorect au conchis de a aplica prevederile art. 90 Cod penal în privința vinovatului.

Așadar, instanța de recurs notează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, Colegiul remarcă că, în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Îndeplinirea condițiilor de lege, poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, pentru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei numită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

În viziunea Colegiului lărgit, prima instanță și cea de apel insuficient au abordat condițiile ce vizează natura infracțiunii și faptul că scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia.

În susținerea raționamentelor sale, instanța de recurs notează, că potrivit lucrărilor dosarului, inculpatul, a săvârșit o infracțiune din intenție, adică cea prevăzută la art. 186 alin. (5) Cod penal, care potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, este o infracțiune gravă, or, Gulua Vahtang a sustras pe ascuns bunurile altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

În opinia Colegiului, deși la caz au fost reținute circumstanțele atenuante recunoașterea vinei, căința sinceră, precum și caracteristica pozitivă a inculpatului, circumstanțe ce au stat și la baza stabilirii pedepsei minimale sub formă de închisoare, prevăzută de legea penală, totuși aceste circumstanțe nu sunt incomensurabile, în raport cu urmările prejudiciabile survenite, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari și modul în care inculpatul a acționat după comiterea infracțiunii, nu a restituit dauna

pricinuită părții vătămate, respectiv aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, nu este proporțională cu faptele prejudiciabile săvârșite.

Un alt aspect, în opinia instanței de recurs, care nu a fost abordat suficient de către instanțele de fond la individualizarea executării pedepsei este și faptul că scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia.

Sub acest aspect, Colegiul penal menționează, că norma penală imputată inculpatului, este instituită de legislator pentru a fi apărate relațiile sociale cu privire la siguranța patrimoniului. Deci, în situația în care în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în prezenta speță, nu va avea un impact scontat asupra atingerii scopului pedepsei penale, prevăzute la art. 61 alin. (2) Cod penal și anume restabilirea echității sociale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Astfel, instanța de recurs, în speța dată, găsește întemeiate argumentele recursului declarat de procuror și constată că concluzia instanțelor de fond, precum că scopul legii penale poate fi atins și fără executarea pedepsei reale cu închisoare, aplicând prevederile art. 90 Cod penal, ca fiind eronată și neîntemeiată și din aceste considerente o va exclude. Totodată, nu se va considera faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului, deoarece ca agravare a situației condamnatului se subînțelege situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsa prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea quantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuă; situații de învinuire care esențial, după circumstanțe reale, diferă de cea de la început sau orice altă modificare a învinuirii, ce afectează dreptul inculpatului la apărare.

În altă ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră nefondată cerința procurorului de a încasa din contul inculpatului cheltuielile de judecată în sumă de 4 200 lei, cheltuielile suportate de către stat la efectuarea expertizei nr. 3460 din 28.06.2017.

În susținerea celor menționate supra, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Însă, Colegiul penal lărgit statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizelor în prezenta cauză sau efectuarea altor acțiuni procesuale, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanțelor de fond referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumelor de bani menționate mai sus, cu titlu de cheltuieli suportate.

În temeiul celor expuse, Colegiul penal conchide că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis în partea excluderii aplicării prevederilor art. 90 Cod

penal, cu casarea parțială a hotărârilor primei instanțe și celei de apel, în această parte.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 și sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 23 august 2017, în partea aplicării pedepsei lui Gulua Vahtang, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, conform căreia exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal:

Gulua Vahtang XXX se consideră condamnat în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei se calculează din momentul reținerii acestuia, cu deducerea duratei deținerii în stare de arest preventiv de la 06 iunie 2017 până la 23 august 2017.

În rest se mențin dispozițiile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 19 iunie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu